

DOEPAK

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIJELKRANTKRABBEL Doe PAK Du PAK
Nr. 41

Prentenboeken: grappige illustraties en figuren

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het *Poppenspe(e)lmuseum*. De Italiaanse, in het wit geklede *Pulcinella* (spreek uit: poelstjenella) zit lezend op een boek. Het boek is van keramiek en gemaakt door de Napolitaan *Lello Esposito*. Links zie je de Engelse *Mr Punch* (spreek uit: puntsj, de u bijna als een a); hij draagt een rode puntmuts en heeft een flinke neus en kin. Zijn vrouw *Judy* (spreek uit: dzjoedie) draagt een luifelmutsje en houdt hun *baby* omhoog. Samen met de zwart-witte *poes* en de hond *Toby* met een geplooid kraagje om de nek, fungeren zij als boekensteun. De *bibliotheek* van het *Poppenspe(e)lmuseum* heeft literatuur in westerse en niet-westerse talen. De collectie omvat een keur aan kinderboeken, strips, poëzie, romans, speeltakten, naslagwerken, tijdschriften, bladmuziek en liedjes. Veel (oude) uitgaven bevatten plaatjes van komische poppenkastfiguren, zoals de oud-Hollandse *Jan Klaassen*, de Duitse *Kasperl* en de Franse *Guignol* (spreek uit: gienjol, met de g van 'goal'). Op de omslag van 'Mon ami Pierrot' staat de dikbuikige bultenaar *Polichinelle* (spreek uit: poliesjenel). De in een bont-geruit pak gestoken *Harlekijn* houdt een knuppel vast. Hij draagt net als *Pulcinella* een halfmasker. Hoeveel pomponnen zitten er op het witte pak van *Pierrot* (spreek uit: pjerroo)?

Wil je nog meer ontdekken over het (volks)poppenspel? Maak een internationale reis door de wonderse wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. Op de websites www.poppenspelmuseum.nl, www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl vind je informatie over het museum, de tentoonstellingen, de bibliotheek en de collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over de diverse (poppen)theatertechnieken, -figuren en -personen. In 1990 maakte *Hetty Paërl* © samen met *Otto van der Mieden* © 'Heb jij voor mij de baby van Katrijn?'. Op basis van dit *Poppenspe(e)lkwartet* vertonen wij in het museum onder de titel *Traditionele volkspoppentheatertechnieken, -figuren en -attributen* een audiovisuele presentatie. Vimeo: vimeo.com/27862356. YouTube: www.youtube.com/watch?v=T3OHwHZmZE deel 1, deel 2, deel 3, deel 4 en deel 5. Zie ook: *Poster IVF* en *Doepak nr. 94*. Hyperlinks: klik op de vet gezette woorden. Veel lees-, zoek- en kijkplezier. **Applaus!**

Doepak is het Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: dogpak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Tervijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doodse stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.